

کاهش نرخ خاموشی‌ها

نرخ خاموشی در سه سال گذشته کاهش یافته و به ازای هر مشترک از ۱/۲۳۱ دقیقه در روز در سال ۱۴۰۰ به ۱/۰۶ دقیقه در روز در پایان سال گذشته رسیده است. به گزارش مهر، مصطفی رجبی‌مشهدی، مدیرعامل شرکت توانیر با بیان اینکه در تابستان به دلیل گرما و استفاده از وسایل سرمایشی مصرف بالایی را تجربه می‌کنیم، اظهار کرد: این شبکه‌ها بالطبع در معرض حادثه بیشتری قرار می‌گیرند یعنی نقطه کار تجهیزات تغییر می‌کند و حتی نور آفتاب به مستقیماً به تجهیزات مانند ترانسفورماتور می‌تابد تأثیرگذار است و احتمال خرابی تجهیزات را افزایش می‌دهد. او اضافه کرد: با این وجود همزمان با پاییز و زمستان که بار شبکه برق پایین است، در صورت آسیب دیدن تجهیزات، بدون آنکه مردم احساس کنند، با مانور در شبکه، تأمین بار از طریق تجهیزات دیگر انجام می‌شود.

ادامه سر مقاله

اول، پرونده کرسنت و دوم نیز فیلمی است که در رابطه با فروش پست و مقام در شهرداری تهران منتشر شده است؛ چنان که گویی به دوران تبول‌داری رجعت کرده‌ایم. مشکل و مسئله ما محدود به این دو مورد نمی‌شود؛ بلکه اغلب مسائل جامعه چنین هستند که نه در سطح عمومی قابل پیگیری هستند و نه در سطح قضایی رسیدگی سریع و علنی می‌شوند. قرارداد کرسنت که برای فروش گاز ترش به شرکتی نفتی است، در ۲۲ سال پیش نهایی شد. در ادامه با قراردادی که گرفته شد و نیز با اتهاماتی که به برخی عوامل دست‌اندرکار زده شد، قرارداد اجرایی نگردید و گاز مزبور نیز بیهوده تلف شده و سوخته می‌شود و شرکت مقابل هم ادعای خسارت کلانی کرده است. ولی مشکل اصلی ما این است که رسیدگی به این پرونده حدود دو دهه است که پایان نیافته و دست‌اندرکاران پرونده نیز یکدیگر را متهم می‌کنند. تا اینکه در انتخابات اخیر به موضوع مهم مناظرات تبدیل شد و افکار عمومی در خواست مناظره طرفین را دادند؛ ولی آقای جلیلی برخلاف آقای رنگنه مناظره را نمی‌پذیرد و دادگاه هم قادر به تسریع نیست و شاید هم نخواستند تسریع کنند. به همین دلیل، جامعه بنوعی بی‌بصیرتی و ابهام دچار می‌شود؛ چون حق و باطل متمایز نمی‌شوند. این وضعیت موجب تشدید بی‌اعتمادی می‌شود و بنیان جامعه را دچار بی‌ثباتی و ناپایداری می‌کند. نمونه دوم که این هم مهم است، ادعای تصویری یک نفر است که در معرض انتصاب به پست مهمی در شهرداری تهران بوده، ولی در ادامه از او درخواست پول کلانی برای انتصاب کرده‌اند. این رفتار منحصر به این شهرداری و شورای شهر کنونی نیست، وجود مقررات نامناسب و اختیارات فراوان مدیران شهری و عدم شفافیت موجب شکل‌گیری فساد شده و پست‌های شهرداری را برای افراد فاسد ارزشمند کرده است. از این رو، افراد فاسد دنبال کسب این پست‌ها هستند. هرچند این امر قطعاً به معنای آن نیست که همه پست‌های خود را خریدند. این موضوعی است که یکی از آقایان روزنامه‌نگار افشاگر که اخیراً به زندان افتاده است، اطلاعات کاملی از جزئیات این تخلفات دارد ولی عجیب است که این ادعاه‌نتیجه در فضای عمومی مورد بحث و گفت‌وگو قرار نمی‌گیرد، بلکه از رسیدگی و پیگرد قضایی نیز محروم هستیم. اگر یک روزنامه‌نگار معتبری بنویسد که آقایان خوش‌شان نبایند، در کسری از روز اطلاعیه می‌دهند و اعلام جرم می‌کنند؛ ولی در اینجا، فردی شناخته‌شده آمده به‌صراحت پست‌دوربین اعلام جرم سنگین کرده، ولی هیچ‌کس زحمت این‌را به خود نمی‌دهد که پیگیری قضایی و احضار کند تا اگر درست است، فرد خاطی احضار و دادگاهی شود و اگر ماجرا دروغ باشد، گوینده این خبر دروغ به دلیل انتشار خبر کذب و تشویش آذهان مردم مجازات شود. این دو مشکل یعنی فقدان آزادی لازم برای نظارت رسانه‌ای بر امور و جلوگیری از فساد در کنار فقدان نظارت رسمی و مؤثر و بی‌طرفانه قضایی به اتهامات ایرادشده علیه افراد موجب می‌شود که حقیقت در پرده بماند و فساد رواج یابد. هنگامی که حقیقت مکتوم نشود، مردم حق خواهند داشت که نسبت به هر امری بی‌اعتماد و بدبین شوند و همه مردم را با یک چوب برانند. در چنین فضایی، تمایز میان بی‌گناه و گناهکار دیده نمی‌شود. مردم نخواهند توانست نیکوکار را از بدکار شناسایی کنند. امیدواریم با روح جدیدی که در کالبد دولت دمیده شده است و با مساعدت ریاست محترم قوه قضائیه، به‌سوی حل این مسئله گام برداریم. وجود این مسئله موجب شد که جای دیش و فساد نهاده‌های دامی و احتمالاً موارد گوناگون دیگر در دولت کنونی همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار گیرد و یکی از علل شکست طرفداران این دولت در انتخابات نیز همین بود.

سه عضو فهرست سیاه

با خروج ترکیه از لیست خاکستری FATF در حال حاضر ۲۲ کشور در این لیست و سه کشور ایران، کره شمالی و میانمار در لیست سیاه قرار دارند

اقتصاد جهان

فاطمه لطفی

مترجم و روزنامه‌نگار

کره شمالی، ایران و میانمار سه کشور ماندگار در فهرست سیاه اف‌ای‌تی‌اف هستند. لیست خاکستری نیز ۲۲ کشور را شامل می‌شود. اخیراً با خروج ترکیه از لیست خاکستری ۲۲ کشور یعنی باربادوس، بلغارستان، بوركینافاسو، کامرون، کرواسی، جمهوری دموکراتیک کنگو، جبل الطارق، هائیتی، جامائیکا، مالی، موزامبیک، نیجریه، فیلیپین، سنگال، آفریقای جنوبی، سودان جنوبی، سوریه، تانزانیا، اوگاندا، امارات، ویتنام و یمن در فهرست خاکستری همچنان در لیست خاکستری FATF هستند. علاوه بر این، اتحادیه اروپا طبق چهارمین دستورالعمل مبارزه با پولشویی، ۲۷ کشور ثالث پرخطر کره شمالی، ایران، میانمار، افغانستان، باربادوس، بوركینافاسو، کامرون، جمهوری دموکراتیک کنگو، جبل الطارق، هائیتی، جامائیکا، مالی، موزامبیک، نیجریه، پاناما، فیلیپین، سنگال، آفریقای جنوبی، سودان جنوبی، سوریه، تانزانیا، ترینیداد و توباگو، اوگاندا، امارات متحده عربی، وانواتو، ویتنام و یمن را دارای کاستی‌های استراتژیک در رژیم خود در زمینه مبارزه با پولشویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم شناسایی کرده است که تهدیدات قابل توجهی برای سیستم مالی این اتحادیه به شمار می‌روند. در این گزارش به‌طور خلاصه به این موضوع پرداخته‌ایم که چرا فهرست‌های سیاه و خاکستری اف‌ای‌تی‌اف مهم‌اند، مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم چیست و حضور در فهرست سیاه و خاکستری اف‌ای‌تی‌اف چه تأثیری بر جذب سرمایه کشورها و روابط بانکی آنها با دیگر کشورها دارد؟

خلاصه‌ای درباره گروه ویژه اقدام مالی

گروه ویژه اقدام مالی یا همان FATF فعالیت خود را از سال ۱۹۸۹ و به ابتکار گروه هفت برای مبارزه با پولشویی آغاز کرد. در سال ۲۰۰۱ این گروه مأموریت خود را به حوزه تأمین مالی تروریسم هم گسترش داد. از نظر اداری دبیرخانه اف‌ای‌تی‌اف مستقر در مقر سازمان توسعه و همکاری اقتصادی (OECD) در پاریس است. اهداف اف‌ای‌تی‌اف تنظیم استانداردها و ترویج اجرای مؤثر اقدامات قانونی، نظارتی و عملیاتی برای مبارزه با پولشویی، تأمین مالی تروریسم و سایر تهدیدات مرتبط با یکپارچگی نظام مالی بین‌المللی است. اف‌ای‌تی‌اف در دو سند عمومی که سه بار در سال صادر می‌شود، حوزه‌های قضایی با اقدامات ضعیف برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (AML/CFT) را شناسایی می‌کند. اف‌ای‌تی‌اف هیچ قدرت رسمی اجباری ندارد، اما استانداردهای آن کشورها را ملزم می‌کند تا اطمینان حاصل کنند که مؤسسات مالی آن‌ها اقدامات متقابل مناسبی را در مواردی اعمال کنند که کشورها استانداردها را به درستی رعایت نکرده‌اند. از فوریه ۲۰۱۱، فهرست «حوزه‌های قضایی که پیشرفت کافی ندارند» نیز به فهرست‌های قبلی اضافه شده و کشورها را در لیست خاکستری روشن قرار می‌دهد، کشورهایی که در صورت عدم انجام اقدامات سریع به لیست خاکستری تیره منتقل می‌شوند. از ژوئن ۲۰۱۱، فهرست خاکستری تیره کشورهایی بوده‌اند یا نبود استراتژیک قوانین ضدپولشویی و مقابله با تأمین مالی تروریسم؛ کشورهایی که پیشرفت کافی در رفع کمبودها نشان نداده‌اند. اف‌ای‌تی‌اف از فوریه ۲۰۲۴، ۱۳۱ کشور و حوزه قضایی را بررسی و ۱۰۶ مورد از آنها را به طور عمومی شناسایی کرده است. از آن زمان، از این تعداد، ۸۲ مورد اصلاحات لازم را برای رفع نقاط ضعف خود در AML/CFT انجام داده و از روند بررسی حذف شده‌اند. ۲۸ حوزه قضایی و دو سازمان منطقه‌ای از سال ۲۰۲۳ عضو گروه ویژه اقدام مالی هستند. کمیسیون اروپا و شورای همکاری خلیج فارس، دو سازمان عضو این گروه هستند. در میان ۲۸ عضو این گروه هم‌نام‌هایی چون آرژانتین، برزیل، چین، آلمان، یونان، هنگ کنگ، هند، ژاپن، مالزی، ایالات متحده و... دیده می‌شوند. از سال ۲۰۲۳، ۹۰ سازمان منطقه‌ای به‌سبب اف‌ای‌تی‌اف «به‌وجود آمده که اعضای مرتبط با اف‌ای‌تی‌اف هستند.

این سازمان‌های منطقه‌ای به شرح زیر هستند:

- گروه آسیا/اقیانوسیه در زمینه پولشویی (APG)
- گروه ویژه اقدام مالی کارائیب (CFATF)
- گروه مبارزه با پولشویی آفریقای شرقی و جنوبی (ESAAMLG)
- گروه اوراسیا (EAG)
- کمیته منتخب شورای اروپا در ارزیابی اقدامات ضد پولشویی (Moneyval)
- گروه ویژه اقدام مالی آمریکای لاتین (GAFILAT)
- گروه اقدام بین‌دولتی علیه پولشویی در غرب آفریقا (GIABA)
- گروه ویژه اقدام مالی خاورمیانه و شمال آفریقا (MENAFATF)
- گروه ویژه پولشویی در آفریقای مرکزی (GABAC)

عکس: OECD

گروه ویژه اقدام مالی خاورمیانه و شمال آفریقا

گروه ویژه اقدام مالی خاورمیانه و شمال آفریقا (MENAFATF) یک نهاد منطقه‌ای شبیه به گروه ویژه اقدام مالی است در حوزه کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا. این گروه یک انجمن داوطلبانه و تعاونی است که با توافق بین دولت‌های ۱۴ کشور عربی تأسیس شده است. به دنبال آن، کشورهای زیادی از منطقه به این سازمان پیوستند و تعداد کل اعضا را به ۲۱ کشور اردن، امارات، بحرین، تونس، الجزایر، جیبوتی، عربستان سعودی، سودان، سوریه، سومالی، عراق، عمان، فلسطین، قطر، کویت، لبنان، لیبی، مصر، مراکش، موریتانی و یمن رساندند. «مناف‌ای‌تی‌اف» برای تحقق اهداف خود، گروه کار، سیستم‌ها، مقررات و فرآیندهای خاص خود را مشخص کرده و همکاری نزدیکی با سایر نهادهای بین‌المللی به‌ویژه گروه اف‌ای‌تی‌اف دارد. نهادهای ناظر مناف‌ای‌تی‌اف هم شامل این سازمان‌ها هستند: گروه آسیا/اقیانوسیه در زمینه پولشویی، شورای همکاری خلیج فارس، گروه واحدهای اطلاعات مالی اگمونت (گروه اگمونت)، گروه اوراسیا در مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، گروه ویژه اقدام مالی، فرانسه، صندوق بین‌المللی پول، اسپانیا، انگلستان، سازمان ملل متحد، ایالات متحده، بانک جهانی و سازمان جهانی گمرک. اعضای مناف‌ای‌تی‌اف تلاش می‌کنند تا اقدامات ضدتأمین مالی تروریسم را به‌گونه‌ای دنبال کنند که با ارزش‌های فرهنگی، چارچوب‌های قانون اساسی و نظام‌های قانونی کشورهایشان سازگار باشد.

فهرست سیاه، فهرست خاکستری

اف‌ای‌تی‌اف دو فهرست از نام کشورهای غیرمتعهد دارد: فهرست خاکستری و فهرست سیاه. فهرست سیاه که گاه به عنوان لیست سیاه OECD نامیده می‌شود، از سال ۲۰۰۰ منتشر می‌شود و نام کشورهایی که در مبارزه جهانی علیه پولشویی و تأمین مالی تروریسم، غیرهمکار اعلام شود در این فهرست وارد کرده و براساس گزارش اف‌ای‌تی‌اف این کشورها را «کشورهای غیرهمکار» می‌نامند. انتظار اف‌ای‌تی‌اف از انتشار این فهرست این است که کشورها را تشویق کند تا رژیم‌های نظارتی خود را بهبود بخشند و مجموعه‌ای جهانی از استانداردها و هنجارهای مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم ایجاد کنند. کشورهایی که در فهرست سیاه قرار گرفته‌اند احتمالاً مشمول تحریم‌های اقتصادی و سایر اقدامات بازدارنده از سوی کشورهای عضو اف‌ای‌تی‌اف و سازمان‌های بین‌المللی می‌شوند. فهرست خاکستری فهرستی است از حوزه‌های قضایی تحت نظارت افزایش یافته. اینها کشورهایی هستند که متعهد شده‌اند در یک دوره توافق به کمبودهای استراتژیک در زمینه پولشویی، تأمین مالی تروریسم و تأمین مالی اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی رسیدگی کنند. کشورهای این فهرست تحت نظارت بیشتر قرار دارند. همانطور که بیشتر اشاره شد اتحادیه اروپا هم فهرستی از حوزه‌های قضایی کشورهای ثالث دارد با عنوان «فهرست کشورهای ثالث پرخطر اتحادیه اروپا»؛ کشورهایی که کاستی‌های استراتژیک در رژیم‌های ملی پولشویی و تأمین مالی تروریسم دارند و برای سیستم مالی اتحادیه تهدید به حساب می‌آیند. کشورهای فهرست‌شده در اف‌ای‌تی‌اف در فهرست کشورهای ثالث پرخطر اتحادیه اروپا تجنانه شده‌اند.

اثرات اقتصادی حضور در فهرست سیاه و خاکستری

هر دو فهرست سیاه و خاکستری پیامدهایی برای اقتصاد سیستم مالی یک کشور دارند. این فهرست‌ها قادرند معاملات برون‌مرزی را محدود کنند، مشکلاتی برای کسب اعتبار یک دولت به وجود آورند و سرمایه‌گذاری خارجی ورودی به یک کشور را محدود کنند. علاوه بر پیامدهای اقتصادی، فهرست سیاه و خاکستری به اعتبار یک کشور لطمه می‌زند و جایگاه بین‌المللی آن را تنزل می‌دهد. از سویی کشورهای حاضر در فهرست سیاه (ایران، جمهوری دموکراتیک خلق کره و میانمار) همگی مشمول بسته‌های تحریمی بین‌المللی هستند.

به‌طور خلاصه می‌توان پیامدهایی را برای حضور کشورها در فهرست سیاه و خاکستری اف‌ای‌تی‌اف ذکر کرد:

۱- تأثیر بر ثبات سیستم مالی: کاهش اعتماد به کشورهای حاضر در این دو فهرست منجر به فرار سرمایه و تضعیف ثبات بانک‌ها و مؤسسات مالی می‌شود.

۲- دسترسی محدود به بازارهای مالی بین‌المللی: کشورهایی که در لیست سیاه قرار گرفته‌اند در انجام معاملات بین‌المللی با مشکلاتی مواجه می‌شوند که مانع تجارت و سرمایه‌گذاری خواهد بود.

۳- افزایش هزینه‌های انطباق: برای پایبندی به استانداردهای اف‌ای‌تی‌اف، کشورها احتمالاً نیاز به اجرای اصلاحات پرهزینه داشته باشند و بار مالی بیشتری را تحمل کنند.

۴- تأثیر منفی بر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی: سرمایه‌گذاران خارجی از کشورهایی که کنترل ضعیفی بر جریان پول خود دارند اجتناب می‌کنند و این امر منجر به کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌شود.

۵- آسیب به شهرت و محیط کسب‌وکار: قرار گرفتن در فهرست‌های اف‌ای‌تی‌اف به اعتبار کشور آسیب می‌زند، کسب‌وکارهای خارجی را دلسرد می‌کند و اعتماد را از بین می‌برد.

۵- خطر تحریم‌ها و انزوا: در موارد شدید حضور در فهرست‌های اف‌ای‌تی‌اف منجر به تحریم‌های بین‌المللی می‌شود و کشورها را از سیستم مالی جهانی منزوی می‌کند.

براساس تحقیقی که در اکتبر ۲۰۲۳ توسط شرکت حقوقی وایت اند کیس منتشر شده است، حضور در فهرست سیاه یا خاکستری اف‌ای‌تی‌اف می‌تواند پیامدهای بسیار قابل توجهی برای کشورها در مورد نظر داشته باشد از جمله:

۱- در کشورهایی که در فهرست سیاه یا خاکستری اف‌ای‌تی‌اف قرار دارند کاهش قابل توجهی در نسبت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به تولید ناخالص داخلی وجود دارد. این کاهش به‌طور متوسط زمانی که یک کشور امتیازات اف‌ای‌تی‌اف پایینی دارد ۲ درصد است و اگر کشور در لیست سیاه قرار گیرد به‌طور متوسط تا ۵ درصد کاهش می‌یابد.

۲- تجزیه و تحلیل داده‌های سوئیفت بین سال‌های ۲۰۰۴ و ۲۰۱۴ نشان داد که احتمالاً حضور یک کشور در فهرست خاکستری اف‌ای‌تی‌اف منجر به کاهش ۱۰ درصدی دریافت و پرداخت‌هایی می‌شود که کشورهای دیگر در سایر نقاط جهان به کشور حاضر در فهرست خاکستری خواهند داشت. این امر زمان‌های قابل توجهی برای کشورهای آسیب‌دیده به همراه دارد. این مطالعه هیچ کاهش مرتب‌تری را در خروج پول از کشورهایی که در این فهرست حضور دارند شناسایی نکرد.

۳- تجزیه و تحلیل جریان‌های ورودی بانک‌ها بین سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۵ نشان داد که حضور در این فهرست‌ها منجر به کاهش آماری معنی‌دار و قابل توجه ۱۶ درصدی در مسئولیت‌پذیری فرامرزی می‌شود.

۴- مطالعه‌های جدید توسط بانک جهانی انجام شده که از تکنیک‌های یادگیری ماشینی استفاده کرده و نشان داد که فهرست خاکستری اثر قابل توجهی بر جریان سرمایه دارد، به‌طوری‌که وقتی کشوری به فهرست خاکستری اضافه می‌شود به‌صورت میانگین تولید ناخالص داخلی آن کشور ۶ تا ۷ درصد کاهش می‌یابد.

همچنین این مطالعه نشان داد که ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به‌طور متوسط ۳ درصد تولید ناخالص داخلی، ورودی پورتفولیو به‌طور متوسط ۲/۹ درصد تولید ناخالص داخلی و سایر سرمایه‌گذاری‌های ورودی به‌طور متوسط ۲/۶ درصد تولید ناخالص داخلی کاهش می‌یابد [پورتفولیو کل سرمایه‌گذاری یا دارایی مالی یک شخص یا یک مؤسسه است].

عامل این آسیب اقتصادی، واکنش بانک‌ها و سایر شرکت‌هایی است که تحت نظر قوانین ضدپولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم هستند و باید وضعیت فهرست سیاه یا خاکستری یک کشور را به عنوان